

**בית ספר עי"ס אלקאסמי
באקה אל-גרבייה**

תוכנית הלימודים בספרות ובלשון עברית-חט"ע

(י-י"ב)

תכנית שנתית

עברית כשפה שנייה בבתי הספר הערביים

על פי תוכנית הלימודים החדשה

2009-2010

בכבוד רב,
מורסי בדיר

תוכנית עבודה שנתית לפי שכבות י, י"א, י"ב, לפי תוכנית הלימודים החדשה:

במסגרת מקצוע העברית בחט"ב המורים יעסקו בתחומים הבאים :
הבעה והבנת הנקרא :

- קריאה נכונה
- הרחבת אוצר המילים
- הבנת הנקרא
- כתיב וכתב
- הבעה בכתב :
  - כתיבת חיבור : הקדמה, גוף החיבור, סיכום.
  - כתיבת מכתב : רשמי, אישי
- הבעה בעל-פה
- שיבושי לשון
- מילת קישור
- מילים והיפוכן
- מילים נרדפות
- המיליות

דקדוק:

- תנועות וסימניהן
- השוואים
- הדגשים
- ההברות והטעם
- האותיות הגרוניות
- החיטוף
- אותיות השימוש : ה' הידיעה, ו' חיבור, ה' השאלה, בכ"ל, מ' השימוש ש' השימוש, ו' ההיפוך
- מערכת השם : שם העצם, זכר ונקבה, יחיד ורבים, הסמיכות, הנטייה ושם התואר
- שם המספר : המספר היסודי, המספר חלקי, המספר הסידורי.
- מערכת הפועל גזרת השלמים), השורש, הזמון הגוף והבניין, הטיית פעלים, ניתוח פעלים.
- תחביר : נושא, אוגד, לוואי, מושא ישיר, מושא עקיף, תיאור זמן, תיאור מקום.

איחוד היצירות ביחידה א

ספרות א

מס' שעות	נושא
3-4	איך להבין צוואת אב
3-4	כסף בא וכסף הולך
4	שוקולד
4	שלום בית
3	מכשיר גילוח
4	כפר החלומות רחוק מן הירח
3	בעד החלון
3-4	בעת חשק
3-4	חזרתי אל הכפר
4	תרזה יפה
4	קו העוני
4	החגיגה נגמרת
3	אבי
4	ודוי הגדול
4	בגני נטעתוך

מפרט תכנים לכיתות י- י"ב

בחטיבה העליונה, בכיתות י-י"ב לימודי העברית מאורגן כאמור בשלושה פרקים:

א. הבנה והבעה בעל פה ובכתב.

ב. ספרות.

ג. ידע הלשון.

מן הפרקים האלה נגזרים שאלוני בחינות הבגרות בהקיפים שונים.

מבנה היחידות:

1- הבנה והבעה בכתב 2 יח"ל חובה

סמל שאלון 014203

מבנה השאלון: שני פרקים.

פרק ראשון: הבנת הנקרא 60%

פרק שני: הבעה בכתב 40%

2- ידע הלשון וספרות א – 2 יח"ל הרחבה

סמל שאלון 014204

מבנה השאלון – שני חלקים

חלק ראשון – ידע הלשון 50%

חלק שני – ספרות 50%

3- ספרות ב – 1 יח"ל הרחבה

סמל שאלון 014205

מבנה השאלון: שלושה פרקים

פרק ראשון: טקסטים מן המקורות 20%

פרק שני: פרוזה 40%

פרק שלישי: שירה 40%

מטרות ויעדים דידקטיים בלימוד השפה העברית

יעדים דידקטיים:

השפה העברית היא שפה שנייה עבור התלמיד הערבי, על כן כתנאי לדיון הפרשני המעמיק ביצירות הספרות יש לוודא שהתכנים עצמם מובנים לתלמידים.

יעדים דידקטיים, בהוראת סיפוקת:

- בחינת הכותרת : תפקידה, כגון מסקרנת, יוצרת ציפיות ומתכוונת את הקריאה.
- בחינת מבנה העלילה בסיפור : פתיחה, נקודת מפנה וסיום.
- בחינת דרכי האפיון של הדמות : ישירים ועקיפים , כגון תיאור חיצוני ותיאור תכונותיה בצד פעולותיה ומחשבותיה של הדמות.
- הבחנה בין הדמויות על פי חשיבותן ונוכחותן בסיפור : ראשית, משנית ושולית.
- הבחנה ביען הדמויות על פי מהותן : ייחודית לעומת טיפוסית ומשתנה לעומת קבועה.
- בחינת היחס בין הדמויות.
- בחינת מקומו של המספר ביחס ליצירה : מספר גיבור, צופה או עד, מספר מהימן או בלתי מהימן.
- בחינת השפה של היצירה : שפה עכשווית או (ארכאית) עתיקה.
- בחינת המשלבים כתובה היצירה.
- בחינת הנימה בה כתוב הסיפור : הומוריסטית, ביקורתית, אירוניה או צינית.
- בחינת הסוגה של הסיפור : אגדה, סיפור עם, רשימה, סיפו קצר או רומן.
- בחינת עמדתו של הקורא מההיבט הרגשי או הערכי כלפי העלילה, כלפי הדמויות וכלפי עמדתו של הנמסר.

יעדים דידקטיים בהוראת שירה:

- בחינת התוכן הגלוי של השיר.
- בחינת השיר כמבע מורכב האמפשר פרשנויות שונות.
- בחינת החוויה והלך הרוח המובעים בשיר.
- בחינת אמצעי העיצוב (למשל דימוי) בשיר ותפקידם בעיצוב משמעות השיר והחווה בשיר.
- בחינת מבנה השיר מההיבט האומנותי ומההיבט התוכני.
- סיווג השיר מבחינת תקופתו : שירה חדשה או שירת ימה"ב.
- סיווג השיר מבחינת תוכנו : לירי, טבע, אהבה...
- בחינת עמדתו של הקורא מההיבט הרגשי או הערכי כלפי המובע בשיר.

יעדים דידקטיים בהוראת מסה:

- בחינת התוכן הגלוי והתוכן הסמוי של המאמר.
- בחינת הנימה בה כתוב המאמר : הומוריסטית, ביקורתית, אירוניה, או צינית.
- בחינת עמדתו של הכותב.
- בחינת השפה של המאמר : ש[ה עכשווית או (ארכאית) עתיקה.
- בחינת עמדתו של הקורא מההיבט הרגשי או הערכי כלפי המובע במאמר.

בניית תוכנית שנתית לכיתות י'

זמן משוער	אמצעי עזר	מטרות	נושא	חודש
8	טקסט עיוני מאמרי מידע מאמר טיעוני	פענוח התוכן והצורה	הבנת הנקרא טקסטים שונים	ספטמבר
4	ספרי עזר : כתרת אינפורמטיבית כתרת פיקנטית כתרת מגמתית	זיהוי סוגי כותרות	כותרות	
4	מונחון לספרות (יוסף אבן)	-סוג היצירה - מאפייני הסיפור העממי. -התוכן והמבנה , דמויות וסמלים.	אגדה איך להבין צוואת אב	
8	מגוון של טקסטים שונים	להפוך לקורא עצמאי	טקסטים שימושיים דפי מידע הוראות והדרכה	אוקטובר
4	אופק חדש א	מאפייני הספור הקצר רעיונות מרכזיים	שלום בית	
4	ספר עזר	לשנן את ההבנה וזיהוי ספורים	חזרות + מבחן	
8	טקסטים עיוניים "עברית לכל"	פיתוח מיומנות הבנת הנקרא	מאמר פרשנות וביקורת תרשמים וטבלאות	נובמבר
4	הראשון בספרות	זהו שירת ספרד אמצעים אמנותיים	בעת חשק	
4	רכישת-אוצר מלים	הבעה בכתב	המכתב הרשמי	
4	אגדות וספורי עם	אגדה וחוקי אולריק	כסף בא וכסף הולך	דצמבר
5	בניית משפטים	כתיבת פסקה בהיקף מוגבל	הבעה בכתב	
3	מבחן	הערכה לחומר הנלמד	מבחן מסכם	
8	עתונות	ידיעת עתונות כתובה, תעמולה ופרסומת	טקסטים של תקשורת ההמונים	ינואר
4	לשון אחר	לזהות אותיות, עצורים תנועות, אמות קריאה, שוואים	דקדוק תורת ההגה ותורת הצורות	

חודש	נושא	מטרות	אמצעי עזר	זמן משוער
פברואר	בעד החלון	הגדרת רשימה מאפייני הרשימה	מונחון לספרות	4
	דקדוק , הברות, דגשים קל, חזק	זיהוי הברות פתוחה, סגורה, מקום הדגש	שבילי לשון	6
מרץ	סוגי סיכום	לזהות משפטי מפתח סיכום בורר סיכום ממזג	עברית לכל	8
	דקדוק נקוד מילות השימוש	ה' הידיעה ה' השאלה והחיבור בכל	לשון אחר	5
אפריל	כתיבת חיבור	רקע פתיח שלד וסיום	אוצר מלים והרכבת משפטים	8
	שיר אבי	מאפייני שירה חדשה. תוכן גלוי. תוכן סמוי.	אופק חדש	4
	חזרות + מבחן	בדיקת ידע	מבחן	4
מאי	כפר החלומות רחוק מן הירח	ספור קצר רעיונות מרכזיים מאפיינים	הראשון בספרות	4
	הבנת הנקרא	סוגי שאלות לוקאליות גלובאליות	טקסט מידע טקסט טיעוני	8
	דקדוק הפועל	אותיות השורת מוספיות זמני הפועל	לשון אחר	4
	תרזה יפה	קורות חייו של ביאליק שירה חדשה	אופק חדש	5
יוני	דקדוק	הגופים בנטיית הפועל	לשון אחר	4
	מבחן מסכם	בדיקת הבנת החומר	מבחן	4

תוכנית שנתית לכיתות י"א

חודש	נושא	מטרות	אמצעי עזר	זמן משוער
ספטמבר	הבנת הנקרא חלקי הטקסט+ קשרים לוגיים	זהות המבנה של הטקסט : פתיחה, גוף, וסיום	טקסט טיעוני טקסט מדעי	8
	הפועל הבניינים , מבנה ומשמעות פעיל וסביל	לזהות שורש, זמן, ובניין	שבילי לשון	8
אוקטובר	ספור קצר שוקולד	מאפיינים תוכן רעיונות	אופק חדש א	4
	שיר חדש אבי	נושא מבנה קישוטים ורעיונות	המעיין לספרות עברית	4
	עברית מדוברת בעל "פה"	להציג רפרט לכל תלמיד	רפרט לכל תלמיד	8
נובמבר	הבעה בכתב	כתיבת סיכומים מסוגים שונים	עברית לכל עיתונות	8
	דקדוק גזרת השלמים	זיכוי ובנייה	לשון אחר שבילי לשון	8
דצמבר	ספור קצר כפר החלומות רחוק מן הירח	רובד גלוי רובד סמוי מאפיינים	מעיין לספרות עברית	4
	הבנת הנקרא עיצוב הטקסטים	לדעת ולזהות חלוקת הפסקות, שילוב רכיבים חזותיים וגרפיים	עברית לכל חוברת תרגילים	4
	מבחן מסכם	בדיקת ידע,הבנה ויישום	מבחן הערכה	4
ינואר	הבנת הנקרא ממדי הפענוח	איתור מידע פרשנות והיסק הערכה וביקורת	"עברית לכל"	8
	הבעה בכתב	סכום ממוזג	טקסטים עם עמדות, בעד, נגד	4
פברואר	הבנת הנקרא	להתמודד עם סוגי משימות שונים תשובות פירושים בניית טבלאות	עברית לכל עיתונות	8
	הבעה בכתב	פיתוח מודעות התלמיד להקשר הנסיבתי אוצר מלים וידע העולם	טקסטים שונים	8
מרץ	הבעה בכתב	כתיבה אישית כתיבת מכתב	פעילויות כתיבה	8
	מבחן מסכם	הערכה לתלמיד	מבחן הערכה	4

זמן משוער	אמצעי עזר	מטרות	נושא	חודש
8	טקסטים שונים "עברית לכל"	הבנת רעיונות מרכזיים, לענות על שאלות גלובאליות	הבנת הנקרא	אפריל
8	השתתפות בשיחות ד"ח על חוויות דיון בטקסט	דיון הרצאות דברים קריאה בקול	הבעה בעל פה	
12	מבחני בגרות מסחנים שונים בהבנת הנקרא	להתמודד בהצלחה עם מבחן הבגרות	הבנת הנקרא הבעה בכתב מבחני ושאלוני בגרות	מאי
תאריך בגרות משוער סוף מאי - תחילת יוני בשאלון הבנה והבעה 014203 (1+2)				יוני

תכונות עבודה שנתית לכיתות י"ב

חודש	נושא	מטרות	אמצעי עזר	זמן משוער
ספטמבר	מכשיר גילוח	מאפייני הסיפור רקע מאפייני גיל ההתבגרות	אופק חדש א	4
	דקדוק הפועל גזרת החסרים	זיהוי ובנייה חפ"צ, חפ"נ	לשון אחר שבולי לשון	8
	חזרתי אל הכפר	זיהוי תרזים גלוי, סמוי, אמצעים אמנותיים רעיונות	אפק א חדש	4
אוקטובר	דקדוק הפועל גזרת הנחים	נח' ל"א נח' ל"ה חסרי פ"י נח' ע"ן	לשון אחר שבולי לשון	8
	תרזה יפה	השירה החדשה סגנון מבנה נושא מרכזי	מרב"ד אופק חדש א	4
	מבחן סכס	חזרות על החומר הנלמד	מבחן הערכה	2
נובמבר	משקלי השם	גזרת השלמים זהות משקל זהות שמות הפעולה	לשון אחר	8
	"שם המספר" החלקו הסידורי	שמוש נכון בנטיית המספרים	שבולי לשון	8
דצמבר	קן העוני	נושא מרכזי רעיונות מבנה אמצעים	אופק חדש א מונחון לספרות	4
	תחביר שם עצם מופשט ומוחשי	קישור, חיבור, שעבוד, קריאה	לשון אחר שבולי לשון	4
	מבחן מסכס	הערכה לחומק הנלמד	מבחן הערכה	4
ינואר	שירה חדשה וידוי הגורל	פרשנות לשיר נושא מבנה וסגנון	מעין לספרות אופק חדש א	4
	חלק המשפט נושא נושא פועל נושא מורכב	לזהות התפקיד התחבירי	לשון אחר	4
	בגני נטעתיך	קורות חייו של רחל פרשנות וסמלים קישוטים	אופק חדש א	4

חודש	נושא	מטרות	אמצעי עזר	זמן משוער
פברואר	תחביר משלימי השם : לוואי, תמורה משלימי הפועל : מושאים ותארים	לזהות התפקיד התחבירי	לשון אחר	8
	החגיגה נגמרה	פרשנות מבנה סגנון וקשורים	אופק חדש א	4
מרץ	תחביר סימני המשפט פשוט, מורכב ומחובר	זהוי סוגי משפטים	לשון אחר	8
	מבחן מסכם	בדיקת הבנת החומר	מבחן הערכה	4
אפריל	תחביר המבנה הסביל דיבור ישיר ועקיף	המרות מדיבור ישיר לעקיף	לשון אחר	8
	מילות היחס	נטיית על דרך היחיד + הרבים	לשון אחר	4
	מבחן מסכם	דקדוק + ספרות א	מבחן הערכה	4
מאי	חזרת ותרגילים לשאלון 014204	תרגולים לקראת הבגרות	מבחנים + שאלוני בגרות	12
יוני	תאריך בגרות משוער סוף מאי - תחילת יוני בשאלון הבנה והבעה 014204 ידע הלשון וספרות א			